Iz Velikog katekizma sv. Pija X. o Euharistiji

IV. poglavlje

O euharistiji

§ 1. O naravi ovog sakramenta i stvarnoj nazočnosti Isusa Krista u njemu

■ 596.P. Što je to sakrament euharistije?

O. Euharistija je sakrament u kojem se po divnoj pretvorbi čitave biti kruha u tijelo Isusa Krista i vina u njegovu drogocjenu krv nalazi pravo, stvarno i bitno Tijelo, Krv, Duša i Božanstvo samog Isusa Krista našeg Gospodina pod prilikama kruha i vina da bi bio naša duhovna hrana.

■ 597. P. Je li u euharistiji isti Isus Krist, koji je na nebesima, i koji je na zemlji rođen od presvete Djevice?

O. Da, u euharistiji je doista isti Isus Krist, koji je na nebesima i koji je na zemlji rođen od presvete Djevice.

■ 598.P. Zašto vjerujete da je u euharistiji zaista Isus Krist?

O. Vjerujem da je u sakramentu euharistije zaista nazočan Isus Krist, jer je on sam to rekao, a to me uči i sveta Crkva.

■ 599.P. Koja je tvar sakramenta euharistije?

O. Tvar sakramenta euharistije je ista kojom se služio Isus Krist, a to je kruh od žita i vino od trsa.

■ 600.P. Koji je oblik sakramenta euharistije?

O. Oblik sakramenta euharistije sastoji se u riječima koje je izgovorio Isus Krist - "**ovo je tijelo moje**", "**ovo je krv moja**".

■ 601.P. Što je, dakle, hostija prije posvećenja?

O. Hostija je prije posvećenja kruh.

■ 602.P. Što je hostija poslije posvećenja?

O. Poslije posvećenja hostija je pravo Tijelo našeg Gospodina Isusa Krista pod prilikom kruha.

■ 603.P. Što je u kaležu prije posvećenja?

O. U kaležu je prije posvećenja vino s nekoliko kapi vode.

■ 604.P. Što je u kaležu poslije posvećenja?

O. Poslije posvećenja u kaležu je prava krv našeg Gospodina Isusa Krista pod prilikom vina.

■ 605.P. Kada se kruh pretvara u tijelo i vino u krv Isusa Krista?

O. Pretvorba kruha u tijelo i vina u krv Isusa Krista događa se u samom činu, u kojem svećenik pod svetom misom izgovara riječi posvećenja.

■ 606.P. Što je posvećenje?

O. Posvećenje je ponavljanje čuda koje je Isus Krist učinio na posljednjoj večeri, kad je kruh i vino pretvorio u svoje presveto tijelo i krv govoreći: "ovo je tijelo moje" i "ovo je krv moja". To ponavljanje čini svećenik u sv. misi.

■ 607.P. Kako Crkva zove čudesnu pretvorbu kruha i vina u tijelo i krv Isusa Krista?

O. Čudesnu pretvorbu, koja se svaki dan vrši na našim oltarima, Crkva zove transupstancijacija (promjena biti neke stvari).

■ 608.P. Tko je riječima pretvorbe dao toliku snagu?

O. Riječima pretvorbe dao je toliku snagu sam Gospodin naš Isus Krist, koji je svemogući Bog.

■ 609.P. Ostaje li poslije posvećenja što od kruha i vina?

O. Poslije posvećenja ostaju samo prilike kruha i vina.

■ 610.P. Što su to prilike kruha i vina?

O. Prilike su: vidljiva količina i kakvoća kruha i vina, a to je oblik, boja i okus.

■ 611. P. Na koji način kruh i vino mogu ostati bez svoje unutrašnje biti?

O. Vanjske prilike kruha i vina ostaju na čudesan način bez svoje unutrašnje biti posredovanjem svemogućega Boga.

■ 612. P. Je li pod prilikom kruha samo tijelo Isusovo, a pod prilikom vina samo njegova krv?

O. Koliko pod prilikom kruha, toliko i pod prilikom vina čitavi je i živi Isus Krist sa svojim tijelom, krvlju, dušom i božanstvom.

■ 613. P. Možete li mi reći zašto je u hostiji i u kaležu čitav Isus Krist?

O. U hostiji je, kao i u kaležu, čitav Isus Krist, jer je on u euharistiji živ i besmrtan isto kao što je i na nebu, stoga gdje je njegovo Tijelo tu je i njegova krv, duša i božanstvo, a gdje je Krv, tu je i tijelo, duša, božanstvo. Sve je ovo neodvojivo u Isusu Kristu.

■ 614. P. Prestaje li Isus postojati na nebu onda kada je u hostiji?

O. Kad je Isus u hostiji, on ne prestaje postojati na nebu, nego se istodobno nalazi na nebu i u presvetom Sakramentu.

■ 615. P. Nalazi li se Isus u svim posvećenim hostijama na svijetu?

O. Da, Isus Krist se nalazi u svim posvećenim hostijama na svijetu.

■ 616. P. Kako je moguće da se Isus nalazi u svim posvećenim hostijama?

O. Isus se nalazi u svim posvećenim hostijama po Božjoj svemoći kojoj nije ništa nemoguće.

■ 617. P. Lomi li se Isusovo tijelo onda kada se lomi hostija?

O. Tijelo Isusovo se ne lomi onda, kad se lomi hostija nego se lome prilike kruha.

■ 618. P. U kojem dijelu hostije ostaje Isusovo tijelo?

O. Isusovo tijelo ostaje čitavo u svim dijelovima, na koje se hostija dijeli.

■ 619. P. Je li Isus jednako nazočan u velikoj hostiji kao što je i u svakom komadiću?

O. On je u velikoj hostiji kao i u svakom komadiću isti Isus Krist.

■ 620. P. Zašto se u crkvama čuva presveta euharistija?

O. Presveta euharistija čuva se u crkvama da bi joj se tamo vjernici klanjali i da bi se mogla prema potrebi odnijeti i bolesnicima.

■ 621. P. Moramo li se klanjati euharistiji?

O. Moramo se svi klanjati euharistiji, jer ona zaista sadrži stvarno i bitno samoga Isusa Krista.

§ 2. O ustanovljenju i učincima sakramenta euharistije

■ 622. P. U koje je doba Isus Krist ustanovio sakrament euharistije?

O. Isus Krist je ustanovio sakrament euharistije na posljednjoj večeri, koju je sa svojim učenicima blagovao uoči svoje muke.

■ 623. P. Zašto je Isus Krist ustanovio presvetu euharistiju?

O. Isus Krist je ustanovio presvetu euharistiju zbog tri glavna razloga:

1. da bude žrtva Novoga zavjeta,

2. da bude hrana našoj duši i

3. da bude vječna uspomena njegove muke i smrti, dokaz njegove dragocjene ljubavi prema nama i zalog života vječnoga.

■ 624. P. Zašto je Isus Krist ustanovio ovaj sakrament pod prilikama kruha i vina?

O. Isus Krist ustanovio je ovaj sakrament pod prilikama kruha i vina zato što euharistija mora biti naša duhovna hrana, pa je zato trebalo da nam je dade u obliku jela i pića.

■ 625. P. Koje učinke proizvodi u nama presveta euharistija?

O. Glavni učinci presvete euharistije na one koji je dostojno primaju jesu: 1. čuva i umnožava milost u duši, t.j. milost kao što materijalna hrana uzdržava i razvija život tijela; 2. oprašta lake grijehe i čuva od smrtnih, 3. daje duhovnu utjehu.

■ 626. P. Stvara li presveta euharistija u nama i druge učinke?

O. Da, presveta euharistija stvara u nama još tri učinka, a to je: 1. ublažuje naše strasti, i prije svega gasi u nama plamen pohote, 2. jača žar ljubavi prema Bogu i bližnjemu, te nam pomaže da postupamo u skladu sa željama Isusa Krista, 3. daje zalog buduće slave i uskrsnuća našega tijela.

§ 3. O nužnim odredbama da bismo se dobro pričestili

■ 627. P. Postiže li sakrament euharistije u nama uvijek svoj čudesni učinak?

O. Sakrament euharistije proizvodi u nama svoje čudesne učinke, ako se prima s dostojnim raspoloženjem.

* 628. P. Što je sve potrebno da bismo se dobro pričestili?

O. Da bismo se dobro pričestili potrebne su tri stvari: 1. biti u milosti Božjoj, 2. biti natašte od ponoći do časa pričesti, 3. znati što primamo i pristupiti na pričest sa svom pobožnošću.

■ 629. P. Što znači biti u milosti Božjoj?

O. Biti u milosti Božjoj znači imati čistu savjest od svih smrtnih grijeha.

■ 630. P. Ako je tko u smrtnom grijehu, što mora učiniti prije negoli se pričesti?

O. Ako tko zna da je u smrtnom grijehu, mora se dobro ispovjediti prije negoli se pričesti, jer samo kajanje bez ispovijedi nije dovoljno onome tko je u smrtnom grijehu, i tko se želi dostojno pričestiti.

■ 631. P. Zašto nije dovoljno samo potpuno kajanje onome tko zna da je u smrtnom grijehu da bi se mogao pričestiti?

O. Zato što je Crkva radi časti sakramenta odredila da se onaj tko je u smrtnom grijehu ne usudi pričestiti, ako se prije toga nije ispovjedio.

■ 632. P. Prima li Isusa Krista tko se pričesti u smnnom grijehu?

O. Ako se tko pričesti u smrtnom grijehu, on prima Isusa Krista, ali ne i njegovu milost, dapače, počinio bi svetogrđe i zaslužio bi prokletstvo.

* 633. P. Kakav je post potreban prije pričesti?

O. Prije pričesti potreban je potpuni post, ali taj razbija svaka mala stvar koja se uzme kao hrana ili piće.

* 634. P. Što bi bilo ako bi tko progutao kakvu sitnicu koja mu je ostala među zubima, ili koju kap vode što mu je ušla u usta? Smije li se i onda pričestiti?

O. Tko bi progutao kakvu sitnicu, što mu je ostala među zubima ili kakvu kap vode, koja mu je došla u usta zbog pranja, mogao bi se pričestiti, jer se to ne uzima na način hrane ili pića, budući da su ti ostaci izgubili značenje hrane.

■ 635. P. Je li dopušteno pričestiti se ako nismo natašte?

O. Pričestiti se bez prethodnog posta dopušteno je samo bolesnicima kojima je smrt blizu, ili onima koji su zbog duge bolesti dobili posebno ovlaštenje od Pape. Pričest bolesnika na smrti zove se poputbina, jer jača na putu od ovog života do vječnosti.

■ 636. P. Što znači "znati što primamo u pričesti"?

O. Znati "što se prima u pričesti"znači poznavati ono što o tome uči kršćanski nauk i u to čvrsto vjerovati.

■ 637. P. Što znači "pričestiti se pobožno"?

O. Pričestiti se pobožno znači pristupiti pričesti s poniznošću i skromnošću u držanju i odijelu, pripremiti se prije pričesti i zahvaliti poslije.

■ 638. P. U čemu se sastoji priprema za pričest?

O. Priprema za pričest sastoji se u tome da se neko vrijeme zadržimo u razmatranju koga primamo i tko smo mi, da učinimo djela vjere, ufanja i ljubavi, pokajanja, klanjanja, poniznosti i želje da primimo Krista.

■ 639. P. U čemu se sastoji zahvala poslije pričesti?

O. Zahvala poslije pričesti sastoji se u tome da se zadržimo u sabranosti i u sebi častimo Boga, da obnovimo djela vjere, ufanja, ljubavi, klanjanja, zahvale, prikazanja i prošnje, osobito onih milosti koje su potrebne nama i onima za koje smo dužni moliti.

■ 640. P. Što valja učiniti na dan pričesti?

O. Na dan pričesti treba biti što više sabran, treba se baviti djelima milosrđa i osobitom marljivošću ispuniti dužnosti svoga zvanja.

■ 641. P. Koliko Krist ostaje u nama poslije svete pričesti?

O. Krist ostaje u nama poslije svete pričesti sa svojom milošću dok god na sagriješimo smrtno, a svojom stvarnom nazočnošću ostaje u nama dok traju prilike sakramenta.

§ 4. Kako se treba pričešćivati?

■ 642. P. Kako se treba držati u času kad pristupamo sv. pričesti?

O. U času kad pristupamo sv. pričesti, treba klečati, osrednje podignute glave, očiju skromno okrenutih prema svetoj hostiji, a usta dovoljno otvorena i jezik malo podignut na usnama.

■ 643. P. Kako treba držati pliticu ili podložak za hostiju?

O. Pliticu ili položak treba držati tako da prihvati svetu česticu ako se dogodi da padne.

■ 644. P. Kada treba progutati česticu?

O. Moramo se pobrinuti da svetu česticu progutamo što prije možemo i da neko doba ne pljujemo.

■ 645. P. Što valja učiniti ako se sveta hostija prilijepi za nepce?

O. Ako se sveta hostija zalijepi za nepce, treba je odlijepiti jezikom, a nikada prstom.

§ 5. O dužnosti primanja sv. pričesti

* 646. P. Kada smo se dužni pričestiti?

O. Dužni smo se pričestiti svake godine o Uskrsu, svatko u svojoj župi, a i onda kad smo u životnoj opasnosti.

■ 647. P. U kojoj dobi počinje obveza da se pričešćujemo o Uskrsu?

O. Obveza pričesti o Uskrsu počinje onda kad je dijete već u stanju pristupiti pričesti s dužnim uvjetima.

■ 648. P. Griješe li koji se ne pričešćuju, a imaju dob i ostale uvjete zato?

O. Oni, koji su u dobi da mogu biti pripušteni pričesti, a ne pričešćuju se, ili neće zbog toga što sami neće, ili zato što zbog svoje krivnje nisu poučeni kršćanskom nauku sigurno griješe. Isto tako griješe i njihovi roditelji, ili oni koji ih zamjenjuju ako odlaganje pričesti dolazi njihovom krivnjom i oni će zbog toga morati položiti Bogu račune.

■ 649. P. Je li dobro i korisno često se pričešćivati?

O. Vrlo je dobro i korisno često se pričešćivati, ali to valja činiti s potrebnom pripremom.

■ 650. P. Kako često se može pričešćivati?

O. Svatko može ići na pričest tako koliko mu to savjetuje pobožni i učeni ispovjednik.

***628, 633, 634 i 635.** Sadašnja disciplina znatno ublažuje nekadašnju strogost u pogledu euharistijskog posta. Odluke Svete kongregacije za bogoslužje od 21. lipnja 1973. određuju sljedeće:

1. Za primanje sakramenta sv. pričesti mora proći jedan sat od jela i svakog pića osim vode.

2. Doba euharistijskog posta ili uzdržanje od hrane i pića skraćuje se otprilike na oko četvrt sata:

a) za bolesnike koji leže u bolnicama ili kod kuće, čak i ako nisu prisiljeni ležati u postelji,

b) za vjernike u poodmakloj dobi, bilo da su u svojim kućama ili u staračkim domovima,

c) za oboljele svećenike, čak i ako nisu prisiljeni ležati ili za one stare, bilo da čitaju misu ili primaju svetu pričest,

d) za osobe koje se brinu o bolesnicima ili starcima te za osobe vezane s onima o kojima se drugi brinu, a žele se s njima pričestiti, kad ne mogu, bez poteškoća, poštovati euharistijski post od jednog sata.

***646.** Vidi bilj. 499.

izvor: http://www.katolik.hr/crkvamnu/katehezamnu/368-veliki-katekizam-sv-pija-x-2-dio?start=4